מאור עינים — בהעלותך

וידבר ה' אל משה לאמר וגו' בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות ויעש כן אהרן וגו', פירש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. אמרו רז"ל שכר מצוה מצוה, רצה לומר שהשם יתברך נתן לנו המצות כדי להדבק על ידיהם בהשם יתברך, וזהו שכר מצוה הוא מצוה, לשון צוותא, דהיינו שנדבק על ידי בהשם יתברך ואין לך שכר גדול מזה. והנה מצוה הוא אותיות השם הוי"ה ב"ה, כי השני אותיות ראשונות שהם מ"צ הם בא"ת ב"ש אותיות י"ה, ולהבין זה למה החצי הראשון של השם הוא נסתר באותיות א"ת ב"ש. הענין הוא שהשם יתברך ב"ה הוא סתים וגליא, נגלה מצד פעולותיו דהיינו הנסים והנפלאות שעשה לנו ועושה עמנו בכל עת ורגע, ונסתר מצד מהותו, והנה בהנגלה יש גם כן הנסתר, דהיינו מהותו יתברך שהוא החיות של הנגלה. וכתיב (דברים כ"ט, כ"ח) הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת, וצריך להבין מהו הריבוי בתיבת כל דברי וגו' אך שהשם יתברך נתן לנו ללמוד הנגלה של התורה, וצריך שתדע, למשל כשאתה מדבר עם אדם אחד עם מי אתה מדבר, הלא עם נשמתו וחיותו והראיה שבצאת נפשו כי מת, ודאי לא מדבר עמו, כך כשאנו לומדים התורה הנגלית, צריך שנדע שאנו מדברים עם הנשמה והחיות של הנגלה שהוא הנסתר דהיינו מהותו יתברך, כי הוא יתברך נשמה לנשמות והוא יתברך החיות של כל העולמות. כמאמר רז"ל הן הן גופי תורה, שכל התורה שבכתב ושבע"פ וכל המצות הנגלות הן המה הגוף של התורה, ומוכרח להיות בהן החיות והפנימיות דהיינו הרזין דאורייתא שהוא מהותו יתברך כנ"ל, וצריך לייחד הגוף עם הנשמה. וזהו לעשות את כל דברי התורה הזאת, דהיינו שצריך לייחד הגוף עם הנשמה שהם הרזין דאורייתא. וזהו שביקש משה רבינו ע"ה שמות ל"ג י"ח הראני נא את כבודך, דהיינו שביקש שישיג החיות והפנימיות של תורה שהוא הנסתר דהיינו מהותו יתברך. והשיב לו לא תוכל לראות את פני וגו' וראית את אחורי ופני לא יראו, ואמרו רז"ל קשר של תפילין הראה לו ולא התפילין עצמם. והענין הוא שהחלק הנגלה נקרא בשם בחינ' אחוריים, כמשל מי שרואה המלך מאחוריו והוא יודע שהוא אצל המלך אך אינו רואהו מלפניו, ופני לא יראו, שהוא החיות והפנימיות שהוא מהותו יתברך, זה אי אפשר לשום אדם להשיג, וזה לא היה רק לישראל בעת נתינת התורה שפסקה זוהמתן, השיגו החיות והפנימיות של התורה בחי' פנים, שנאמר (דברים ה', ד') פנים בפנים דבר ה' וגו', שהוא מהותו יתברך, וכן יהיה אי"ה לעתיד שיפסק הזוהמה וישיגו מהותו יתברך, כמו שאמרו רז"ל שיהיו מראים באצבע הנה אלקינו זה קוינו לו, ואז (ישעיה י"א, ט') ומלאה הארץ דעה וגו'. וכן במצוה צריכים אנחנו לעשות מעשה המצוה שהוא הנגלה, והנסתר דהיינו הסוד של המצוה הוא הנשמה והחיות שלה שהוא מהותו יתברך, ולכן כשעושה בלא כוונה הוא כגוף בלא נשמה, כי מעשה המצוה הוא הגוף, והכוונה שהוא הסוד הוא הנשמה והחיות של המצוה, וצריך לייחד הגוף עם הנשמה וזהו נקרא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, שמייחד המעשה שהוא הגוף עם הנשמה והחיות שהוא השם יתברך ב"ה בעצמו, ונעשה יחוד בכל העולמות. ולכן האותיות ו"ה שבמצוה הם נגלות, שהוי"ו הוא תורה שבכתב וה"ה' הוא תורה שבע"פ, והשני אותיות הראשונים שהם אותיות י"ה הם נסתרים בא"ת ב"ש מ"צ, שהוא הנשמה והחיות דהיינו הסוד שהוא מהותו יתברך. וזהו שכר מצוה מצוה שמתדבק בה' הוי"ה ב"ה, ואין לך שכר גדול מזה. והנה אמרו רז"ל ע"פ (משלי ט', א') חצבה עמודיה שבעה, שנחלקה התורה לז' חלקים, כי

הפסוק ויהי בנסוע מחלק הספר לג' ספרים, וידוע שהמצות הנקראים נר, כמאמר הכתוב כי נר מצוה ותורה אור. וזהו בהעלותך את הנרות, ר"ל כשתרצה להעלות עצמך עם הנרות דהיינו המצות, אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, דהיינו ז' חלקי התורה שהם כל המצות יאירו אל מול פני המנורה, שהוא הפנימיות והחיות, דהיינו שתייחד הגוף שהוא הנגלה עם הנשמה והחיות, וזהו יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ונעשה יחוד בכל העולמות כנ"ל. וזהו נקרא לשמה, כמאמר רז"ל טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו. דהנה ידוע שהנוקבא מקבלת מהדכר, ונוקבא הוא בחי' דליי"ת דלית לה מגרמה כלום רק מה שמשפיע לה הזכר, והנה המעשה של המצוה שהיא הגוף, הוא בחי' נוקבא דלית לה מגרמה כלום רק מה שמקבלת מזכר שהוא מהנשמה והחיות שהוא הסוד והנסתר. וזהו טב למיתב טן דו דהיינו כשמייחד הגוף שהוא הנוקבא בחי' דליי"ת כנ"ל, עם הנשמה והחיות שהוא הדכר בחי' ו', מלמיתב ארמלו, היינו כשעושה בלא כוונה הוא כגוף בלא נשמה, הוי כאלמנה שאין הנוקבא מקבלת מהדכר. וזהו לשמה לשם הנוקבא לייחד הגוף והנשמה כנ"ל, שהוא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ונעשה יחוד בכל העולמות כנ"ל:

או יאמר בהעלותך את הנרות גו'. האותיות נקראים נרות שבהם המחשבה סוד שמן כנודע בזוה"ק, והטבת נרות הם להטיב אותיות ולזרוק הפסולת שהם המחשבות זרות. והנה יש אותיות בג"ד כפר"ת שהם כפולים דין ורחמים, ופירושו הוא, בגד לשון לבוש שנתלבשו בלבוש עב וירדו למטה במקום בגד בוגדים, ע"כ צריך קינות וכפרה מלשון בעי לכפורי ידיה בהאי גברא, כי שבעה נרות, הם ז' בחינות, ז' ימי הבנין שהעולם מתנהג בהן, והם כפולות דין ורחמים, והצדיק מהפך מדת הדין למדת הרחמים והרשעים בהיפך, ונמצא הם כפולות ובהתעלם אל מקורם שהוא פני המנורה מקום שכל הז' בחינות מקבלים משם, אש באור פני מלך חיים, ששם אין שינוי כלל, רק הכל רחמים פשוטים בלי שום תערובות דין כלל כי שם אחדות גמור. ולכן אמרו גבי נר מערבי שלא היה כבה, ממנה היה מדליק ובה היה מסיים. כי כל הנרות שהם הז' בחי' שנתלבשו וירדו למטה, יש בהן כבייה לפעמים אף על פי שהאדם מתלהב לפעמים, מכל מקום נכבה גם כן, כי (יחזקאל א', י"ד) החיות רצוא ושוב ויש הפסקה, כי תענוג תמידי אין יכול לקבל, אבל למעלה במקורו שהוא אחדותן שם אין כבין, ונקרא נר מערבי ששם מתערב הכל, כי כל הבחי' עד שם חוזרים ומתערבין בשרשם להתאחד באחדותו, וממנו צריכין להדליק, כי החיות ממנו יתברך שמו רצוא אל האדם, ובה מסיים, ר"ל שכשמגיע למטה יש הפסקה ומסתיים, כי אחר שהחיות רצוא ממנו יתברך אל האדם אחר כך שוב אליו יתברך לבל יהא תענוג תמידי. וזהו בהעלותך את הנרות הם האותיות, ותרגום אונקלוס באדלקותך ית בוציניא, שהוא בהתלהבותך, אז תעלה אותם אל מול פני המנורה, ואז לא יהיו כבין, כי באור פני מלך חיים ותמיד יהיה אור ולא חושך, ואז יאירו שבעת הנרות ולא יהיה שום כביה. וזהו להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ר"ל שהעלה למקום האחדות ששם אין שינוי דין ורחמים. וזהו כוונת המדרש ויהי בנסוע הארון עשה להם סימניות למעלה ולמטה לומר שאין זה מקומה והיכן מקומה בדגלים ולמה כתבה כאן כדי להפסיק וכו'. והוא כי הארון הם האותיות שבהם המחשבה כדמיון הארון שבו הלוחות, ומחשבה נקרא לוח, (משלי ג', ג') כתבם על לוח לבך, והאותיות ירדו למטה למקום השפל ושינוי מדין לרחמים וכן בהיפך, לומר שאין זה מקומו אלא צריך להעלותם למקום והיכן מקומן של האותיות בדגלים, מקום ששם נאסף הכל, מלשון דגל ואסיפה והוא אין סוף ב"ה, ולמה כתבה כאן כדי להפסיק, שתענוג תמידי אינו תענוג והבן: